

XXIII-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

PSICHOLOGIJA ŠIANDIEN: tarp stabilumo ir kaitos

2026 m. gegužės 15 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
23rd Conference of Junior Researchers in Psychology
**PSYCHOLOGY TODAY:
BETWEEN STABILITY AND CHANGE**

MAY 15, 2026

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Agnė Grigaitė

Nariai | Members: Livija Žiemienė,
Jurgita Tilingaitė, Fadzai Munyuki,
Lauryna Vilutytė, Paulina Smolskaitė,
Ugnius Binkauskas, Sandra Bagdonaitė-
Jankauskienė, Adelė Petravičiūtė.

Studentai | Students:

Brigita Mikulstykė, Bernardas Liukaitis.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Justas Stabrauskas, Gabija Kasilovskytė.

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkas | Chair: Doc. dr. Alfredas Laurinavičius

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, dr. Austėja
Dumarkaitė, dr. Arūnas Žiedelis, prof. dr. Ilona
Laurinaitytė, dr. Viktorija Azuma, doc. dr. Greta
Kaluževičiūtė, dr. Gabrielė Skabeikytė-Norkienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

Go Vilnius

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2026>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2026 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ SUAUGUSIŲ ASMENŲ SĄLYČIO SU KITŲ KALINAMŲ ASMENŲ SAVIŽUDIŠKU ELGESIU, POTRAUMINIO STRESO POŽYMIŲ IR SUICIDIŠKUMO SĄSAJOS

Viktorija Narkevičė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Savižudybė kalėjimuose – viena dažniausių mirties priežasčių, viršijanti bendrosios populiacijos savižudybių rodiklius (Mundt et al., 2024). Lietuvoje 2024 m. 100 tūkst. gyventojų teko 19,6 savižudybės (Higienos institutas, 2025), o Lietuvos kalėjimuose 100 tūkst. kalinamųjų – 286,33 savižudybės (Lietuvos kalėjimų tarnyba, 2025). Buvimas kalėjime didina riziką susidurti su kito asmens savižudišku elgesiu, kas gali būti potencialiai trauminė patirtis ar sudaryti prielaidas savižudiško elgesio imitavimui. Tyrimo tikslas – ištirti sąlyčio su savižudišku elgesiu, potrauminio streso požymių ir suicidiškumo sąsajas kalinamųjų suaugusiųjų imtyje. Tyrimas yra platesnio projekto „Sąlytį su suicidiniu elgesiu kalėjimuose išgyvenusių darbuotojų bei bausmę atliekančių asmenų patirtis ir psichikos sveikata“ dalis.

Metodika. Tyrime dalyvavo 290 asmenų, atliekančių bausmę septyniuose Lietuvos kalėjimuose. Tyrimo dalyviams pateiktas savistatos klausimynų paketas. Sąlyčio su savižudišku elgesiu patirčiai atskleisti naudotas projekto komandos parengtas klausimynas, suicidiškumui įvertinti – Savižudiško elgesio klausimynas (SBQ-R; Osman et al., 2001), potrauminio streso požymiams įvertinti – Įvykio poveikio skalė (IES-R; Weiss ir Marmar, 1997). Taip pat pateikta sociodemografinių duomenų anketa.

Rezultatai parodė, kad 57,6% tyrimo dalyvių pastaraisiais metais susidūrė su kito asmens savižala, 37,9% – su bandymu nusižudyti, 49,7% – su savižudybe. 41,4% nurodė, kad sąlytis su kito asmens savižudišku elgesiu juos paveikė. Didesnis suicidiškumas pasireiškė susidūrusiems su kito asmens savižala ($Z = -4,085$, $p < 0,001$), bandymu nusižudyti ($Z = -5,477$, $p < 0,001$) bei savižudybe ($Z = -3,400$, $p < 0,001$), lyginant su nesusidūrusiais su tokiais įvykiais. Regresine analize patikrinta, ar potrauminio streso požymiai ir sąlytis (tiesioginis/netiesioginis) su savižudišku elgesiu prognozuoja suicidiškumą ($R^2 = 0,296$, $F(3, 80) = 11,24$, $p < 0,001$): potrauminio streso požymiai reikšmingai susiję su suicidiškumu ($\beta = 0,54$, $t = 5,709$, $p < 0,001$); sąlyčio su kito asmens savižudišku elgesiu pobūdis suicidiškumo neprognozuoja ($p = 0,541$, $p = 0,932$).

Išvados. Tyrimas atskleidė sąlyčio su savižudišku elgesiu įkalinimo įstaigose mastą, didesnį patyrusiųjų savižudiško elgesio sąlytį suicidiškumą bei suicidiškumui reikšmingus potrauminio streso požymių veiksnius.

Darbo vadovas: Doc. Dr. Said Dadašev

Raktiniai žodžiai: Sąlytis su savižudišku elgesiu, suicidiškumas, potrauminio streso požymiai, kalinamieji